

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

141. števil.

Maribor, dne 10. decembra 1924.

Letnik XVI.

Program nasilja.

Udariti in zlomiti s silo — to je staro Pašičevo geslo. Na svojem shodu v Bjelini je Pašič napovedal nasilno politiko in kri. Po tej napovedi in programu se sedaj že postopa ter pripravlja svobodni izraz narodne volje. Nasilje se izvaja na vseh straneh. Uradniki se premeščajo in odstavljajo v celih trumah, mestna in obč. zastopstva se razpuščajo, iz vseučilišč se izganjajo profesorji, v vseučilišča pa prihajajo žandarji, da divjaško pretepajo dijake in prelivajo tudi kri.

Glede vseh teh dejanj in vseh namenov, ki jih ima, se pa skuša P. P. vlada tudi opravičiti. Ker njeni organi ne morejo izzvati med ljudstvom kake vstaje, se pa trudijo, da bi revolucijo napravili po naročilu. Napovedala so se strašna »odkritja« in najdeni so nevarni »dokumenti«, po katerih naj bi se pripravljala revolucija točno za čas koncem januarja. Kaj pomeni vse to? Jasno je, da bo do konca januarja nasilje na vrhuncu, da se bodo pripravljali politični procesi pod pretvezo katerih bi se cele večje stranke izločile iz volilnega boja.

Stranke opozicije imajo največji interes na tem, da bi se volitve v miru in redu vršile, ker pričakujejo gotovo zmago. Ravno nasprotno je pa v interesu režima, da bi pri volitvah nasilje onemogočilo izraze svobodne ljudske volje. To je tolmač vseh glasov o »razkritjih« in »revoluciji«. Igra z dokumenti je stara stvar. Z dokumenti je prihajala tudi Avstrija, a je vendar propadla.

Glavni proces naj bi zadel Radičovo stranko. Kakor na kak migljaj je začela cela vrsta P. P. listov v Beogradu in drugod pisati o zvezah HRSS s komunistično centralo v Moskvi. Poročila o teh zvezah so od dneva do dneva obširnejša ter izgledajo, kot bi boljševiki v Moskvi ne imeli nujnejšega in važnejšega posla, kot sporočevanje vseh svojih sklepov in namenov P. P. listom v Beograd. Prav tako točno so ti listi informirani tudi o zvezah, ki naj bi jih imel Radič z makedonskimi komiti, z Albanci, Madžari itd. Po potrebi se seveda tudi natančno poroča, kako komunisti sodelujejo na sejah Davidovičeve, zemljoradniške ali še katere druge stranke.

Za proces proti HRSS se že dolgo pripravlja. V aferi špijonke Androlić je že 21. januarja zahteval beograjski sodnik, izročitev Radiča zaradi špijonaže in veleizdaje. To zahtevo je pa podpiral s tako slabim materijalom, da je celo tedaj niso mogli spraviti pred parlament. Špijonska afera se je pa več mesecev na to končala z oprostitvijo vseh osumilencev pred beograjskim sodiščem. Začetkom junija se je poskus ponovil in obtožni material so skrbno sestavljali štiri P. P. ministri s pomočjo raznih policijskih organov. Ta poskus se je tudi izjalovil in sedaj se je začel tretji, ko je dopisnik beograjske »Politike« baje iz Dunaju objavil zapisnike in druge dokumente pripravljene komunistično-radičevske revolucije. Vladi se pa očividno vsi ti dokumenti ne zdijo dovolj trdni in zato kopirajo njeni listi senzacijo za senzacijo. Posebno značilno je pa to, da so te senzacije združene z raznimi izjavami iz vladnih krogov. Ena taka izjava je načela tudi vprašanje, kdo naj sodi: vlada ali sodišče.

V delu in naklepih za rešitev P. P. režima se mnogo podlosti deklarira za patrijotizem. Nasilnih politikov se oklepajo moralno najnižji tipi, a bi za dobro plačilo intrigirali, ovajali, krivo pričali, hujskali in tudi pobijali. Dobro je, da je teroristična družba tako gostobesedna, da ne zna prikrivati svojih naklepov. V radikalni »Srpski Riječi«, ki izhaja v Sarajevu, smo čitali te dni poziv za odpravo tajnega volilnega glasovanja. V tem pozivu stoji med drugim: »Tudi mi hočemo in izvedemo, če bo potrebno, revizijo ustave, a ta revizija ne bo v duhu današnjih javnih in tajnih neprijateljev, ampak v duhu ustvariteljev naše kraljevine. S to revizijo ustave bo onemogočeno vsako tajno rovarjenje vseh protidržavnih elementov, ki imajo danes koristi od tajnega volilnega glasovanja. Tedaj ne bo več potrebno zasledovanje in posebni zaščitni zakoni proti njim.«

Ko narod tako zve, kaj nasilniki vse pripravljajo, je gotovo, da bo vstrajal v najodločnejši borbi proti njim.

Politične beležke.

Dogodki na univerzah. Ministru Pribičeviću se je posrečilo, da v kratkih tednih ogorči proti sebi in svoji prosvetni politiki ogromno večino visokošolske omladine in to ne samo Hrvate in Slovence po Zagrebu in Ljubljani, ampak tudi Srbe v Beogradu. Ravno v Beogradu so bili izgredi najhujši. Dne 4. je padla nedolžna kri akademikov na beograjskem vseučilišču. Naša najvišja prosvetna ustanova je okrvavljena s krvjo sinov našega ljudstva. Akademika mladina se zaveda, da leži na njej bodočnost te države, zato vstaja v obrambo svobode in političnih pravic. Ona ve, da na njo polagajo

nade vsi napredni duhovi in zato je izrekla svojo gromko besedo, protest proti krvolokom v stranki P. P. režima. — Dijaki so se zavzeli za svoje pravice in za zakonitost sploh, odgovor je bil pa batina in strel. Kravji dogodki na univerzi pa niso samo zadeva akademikov, ampak splošno ljudsko vprašanje. Zato apelira akademska mladina na visoko razvito zavest vsega ljudstva. Dijaštvo beogr. vseučilišča ne bo dopustilo, da mu prosvetni minister v strankarski mržnji in interesih odstavlja in postavlja profesorje, kakor se mu zljubi. Akademiki so epodušni, da se nad najvišjo prosvetno ustanovo ne sme izvrševati teror prav od nikogar in prav na nikogar račun. Istotako ne morejo več akademiki trpeti, da se še nadalje tepta svoboda misli in da se nepoštenje in korupcija protežira. — Ko so dijaki proglasili štrajk na beograjski univerzi, je tudi rektor vseučilišča priznal upravičenost dijaških korakov in je proti vdiranju policije in žandarjev proglasil, da ostane vseučilišče do vstevši 9. t. m. zaprto. Samo par profesorjev — ruskih beguncev je hotelo predavati, pa so jih dijaki odstranili iz univerze. Čuje se o nekem proglasu beograjskih visokošolcev, ki se pa nikjer ne čita v celoti, ker je bil najbrž zaplenjen.

Proti Pribičeviću. Nasilje, ki se pod Pribičevićem prosvetnim ministrom vrši na vseh naših univerzah, je v Beogradu mnoge kroge odvrnilo od Pribičevića in od njegove politike. Beograjski »Trgovinski Glasnik«, ki je bil P. P. vladam vedno blizu, je napisal članek, ki opozarja na nevarnosti Pribičevićeve politike z uradniki in posebej še z univerzo, njenimi profesorji in slušatelji. Če se enkrat telefonično začne odstavljati visoko uradništvo, kakor so veliki župani, potem je jasno, da je državna in uradniška avtoriteta že na najnižji stopnji. Dogoki na univerzah so pa sploh sramotno nasilje.

Radikalne grožnje proti Slovincem. Beograjsko radikalno glasilo »Samouprava«, ki jo vodi znani korupcionist dr. Lazar Marković, je pretečen teden v dolgem članku napadla SLS radi republikanskih izjav ter grozila na razne načine. Najprvo grozi ljubljanskemu škofu dr. Jegliču, češ, da je »Slovenec« njegov osebni organ in osebna lastnina. To pa v prvi vrsti radi člankov, v katerih se je »Slovenec« zavzemal za suverenost ljudstva. Te grožnje ljubljanskemu škofu prav močno diše po tistem človeku, ki je pred dobrimi 10 dnevi v Pašičevi predstavi pisal svoja poročila o slovenskih razmerah, v katerih je denunciral vsevprek, potem ko se je z dr. Žerjavom voziral z avtomobilom. Nato pa glasilo dr. Laze Markovića na podlagi denunciacij znanega denuncijanta grozi dalje: »Tedad po naših zakonih ne more biti uradnik ali učitelj oni, ki se izdaja za pristaša SLS. . . . Duhovniki niso državni uradniki, toda med njimi in državo vladajo neki posebni odnosi. Ako se duhovščina na Slovenskem postavi na republikansko stališče, mora tudi država temu primerno urediti svoje odnose. . . . Razni Markovići in slovenski izdajalci se motijo, če mislijo, da bodo s takimi grožnjami in napadi ostrašili Slovence.«

Sklepi državnega odbora. Državni odbor je priznal bregalniskemu okrožju (Srbija) še en mandat in tako bo imela nova skupščina 315 poslancev. Sklenjeno je tudi, da se v Zagrebu število volišč poveča za deset.

O našem položaju je prinesel toulonski list »Le Télégramme« iz peresa dr. Zrinovića članek, ki povdarja sledeče: »Zapadne ideje, da je ljudska volja najvišji zakon, pred katerim se mora ukloniti tudi sam vladar kakor na Angleškem, te demokratične ideje veljajo v vseh strankah jugoslovanske države, ki so pripadale bivši avstro-ogrski monarhiji, a tudi v bivši srbski kraljevini imajo mnogo pristašev. Zato je vse neprijetno zadelo, ko se volja parlamenta ni upoštevala. Če se vzroki nesporazuma, na katerih gradi Pašič svojo politiko poostre, je razdružitev države SHS mogoča. To ne bi bila katastrofa samo za nas, ampak tudi za mir in ravnotežje v Evropi. Italija, Avstrija, Ogrska, ki preže na nas, bi se utegnile obogatiti z našim plenom. Na koga pada odgovornost za ta kritični položaj? Ni dvoma, da so se zgodile napake na obeh straneh. Nekatere so stare že po več let. Gotovo je, da Pašič, ki je med vojno toliko storil za veličino svoje dežele, nikakor ni imel nobenega pojma o politiki, ki bi jo moral voditi po miru. Toda tudi Radič je napravil dovolj napak. Prva je bila abstenenca, ki jo je tekom več let nalagal svojim poslancem.«

Po svetu.

Izid volitev v Nemčiji. V nedeljo so se izvršile volitve v nemški državni zbor in so res izpolnile pričakovanja občutnega poraza ekstremistov: skrajnih nacionalistov, monarhistov, fašistov »Völkischer Block« in komunistov. Izidi, ki se bodo samo še malo glede nekaterih manjših skupin izpopolnili, so sledeči: socialisti 130 mandatov, poprej 100, nacionalisti 102, prej 96, Katoliški centrum 68, prej 65, nemška ljudska stranka

50, prej 44, komunisti 45, prej 62, demokrati 32, prej 28, bavarska ljudska stranka 19, prej 18, fašisti — »Völkische« 14, prej 32, bavarska kmetijska zveza 17, prej 14, »Landbund« 8, prej 10 mandatov. — Volilnih upravičencev je bilo 38 milijonov, kandidiralo je 25 strank s okrog 5000 kandidati. Nemčija je razdeljena na 35 volilnih okrogov in za en mandat je potrebno v celoti 60 tisoč glasov. — Usoda novega Reichstaga je odvisna od najmočnejše stranke socialistov: ali bodo socialisti vstopili v vlado z demokrati in centromom, ki so republikanski in z ljudsko stranko, ki se je pa nagibala bolj na monarhistično stran, ali bodo pa vlado teh strank podpirali. Izraziti monarhisti vladne večine ne morejo spraviti skupaj.

Rimski senat. Sejo rimskega senata koncem prošlega tedna je izpolnil Mussolini sam s svojim obširnim govorom, v katerem je s svojo znano govorniško umetnostjo zagovarjal vladno politiko in fašizem, plašil s pretečo komunistično nevarnostjo in denunciral aventinsko opozicijo kot skozi in skozi republikansko. Izjavil je, da je pripravljen odstopiti, kakor hitro bi to zahteval kralj. Pogojno zaupnico senata odklanja in sprejme le brezpogojno zaupanje. Pri glasovanju je bilo oddanih 206 glasov za zaupnico, 54 proti, 35 senatorjev se je glasovanja vzdržalo.

Sporazum med Anglijo in Francijo. Sestanek med Herriotom in Chamberlainom, ki se je vršil te dni v Parizu, je zopet razčistil nejasne odnose, ki so nastali med obema državama z nastopom nove angleške vlade, ki ni hotela priznati zunanjepolitičnega položaja, kakor ga je bil ustvaril Macdonald. Osebito glede ženevskega protokola in garancijskega pakta se je zdelo, da se ne bode ta obe državi tako kmalu sporazumeli. Po časopisnih vesteh sta se oba državnika v teh najvažnejših točkah sporazumela in vršila se bodo še podrobnejša pogajanja. Tudi v drugih zunanjepolitičnih vprašanjih je prišlo do soglasja. Obe državi sta se sporazumeli glede skupnega nastopa poslanikov v Angori, glede španskega Maroka, katerega bi najraje dobila Francija, važen je pa zlasti sklep o medsebojnih dolgovih in o izpraznitvi Kölnske cone. Evakuacija bo mogoča, če bo izjava vojne kontrole ugodna. V tem slučaju bi prevzelo vojaško kontrolo Društvo narodov, Francoska bi pa dobila v tej komisiji predsedniško mesto. Ta sporazum je važen, ker dobiva zunanja politika obeh najmočnejših evropskih držav zopet skupno orientacijo.

Macdonald o sedanjih angleških zunanji politiki. — Veliko zanimanje je vzbudil Macdonaldov članek v listu »Spectator«, ki pobija trditve konservativcev o nespremenjeni zunanji politiki Anglije. Macdonald trdi, da se je angleška zunanja politika pod novo vlado v temelju spremenila. To še posebno v odnosajih do Egipta in glede sodelovanja s Francijo. Država, ki po vetru menja svojo zunanjo politiko, pravi Macdonald, je na potu izgube svojih prijateljev in zaveznikov.

Svet Društva narodov. V Rimu v palači Doria se je v terek sestal svet Društva narodov. Navzoči so bili vsi delegati. Oficijelno je otvoril sejo italijanski delegat Salandra, na kar so sledili razni pozdravni govori, tako angleškega zunanjega ministra Chamberlaina. Za tem so prešli na dnevni red. Japonski delegat je poročal o zboru za zdravstvo in o pobijanju raznih nalezljivih boleznih. Sledila so še druga poročila o podrobnem delovanju Društva narodov, nakar je svet Društva na predlog Salandre, kateremu se je pridružil tudi dr. Beneš, izrekel zaupanje sedanjim avstrijskim vladim, ki nadaljuje finačno politiko svojega prednika dr. Seipla.

Razorožitev severne Evrope. Projekt danskega vojnega ministra Rasmussena je vzbudil veliko pozornost v vseh državah skandinavskega polotoka. Rasmussen je predložil vladi načrt za popolno razorožitev danske države. Vojna mornarica in armada bi se razpustili in ustvarila bi se samo nekaka pomorska policija, na kopnem bi se pa povečalo število orožnikov. V svojem predlogu minister naglaša, da Danske ni mogoče braniti z orožjem pred napadi kake velesile. Kot primer navaja Belgijo in Srbijo, ki z daleko večjimi vojnimi silami nisti vzdržali nemškega navala. Predlog o razorožitvi, ki bi izdatno razbremenila danski proračun, je naletel na velike simpatije pri socialistični parlamentarni večini, upira se mu pa konservativni senat. Radi tega bo najbrž prišlo do novih volitev, potem katerih bodo skušali socialisti dobiti večino tudi v senatu, ter potem izvesti razorožitev. Danski predlog je vzbudil tudi levičarske stranke na Norveškem, Švedskem in Finskem, kjer se zlasti socialisti zavzemajo za razorožitev Socialistična stranka na Švedskem je stopila v volilni boj s tem geslom in naletela pri prebivalstvu na splošne simpatije. Sigurno je, da bo vprašanje razorožitve v skandinavskih državah postalo kmalu važno ter da bodo zmagale pacifistične stranke.

Ameriški manevri ob japonski obali. Ameriška vojna mornarica v Tihem oceanu namerava v začetku prihodnjega leta prirediti velike manevre, ki bi se vršili tudi v bližini Japonske obale. Vest o ameriških vojaških vajah je povzročila silno razburjenje. Nacionalistični krogi jo uporabljajo za uspešno agitacijo ter širijo med

ljudstvom odpor proti Amerikancem, katerega je silno razvnela že prepoved vseljavanja v Združene države. — Izgleda, da bo nasprotje med obema državama težko premostiti in vkljub vsem mirovnim težnjam se pripravljajo zopet nov pokolj za nadvlado na Tihem oceanu.

Zgraditev pomorske baze v Singaporu. Nova angleška vlada namerava uresničiti načrt za zgraditev velike pomorske baze za Azijo v Singaporu, katerega je zavrnil Macdonald. Vladni listi trde, da bo Anglija s tem zopet pridobila popolno zaupanje Avstralije. — Stroške za uresničenje tega velikanskega načrta bi prevzele v enakih delih angleška, avstralska in novozelandska vlada.

POZIV ZVESTIM SOMIŠLJENIKOM SLS!

Že smo sredi volilne borbe. Kandidati so progllašeni, začne se agitacija. Težka bo, ker vlada PPŽ. (Pašič-Pribičević-Zerjav) hoče z nasiljem in grožnjami, obljubami in podkupovanjem izsiliti Pašič-Pribičević stranko v Sloveniji vsaj 5 poslancev; pomagajo jim samostojneži, ki so se dne 6. decembra — Pašičev god — za volitve združili z Žerjavovci; vsi ti hočejo, da še dalje traja *nadvlada velesrbskih mogočnjakov Pašič-Pribičevića* in z njima zvezanih korupcionistov. Na drugi strani hoče Radič in Prepeluh spraviti *pod hrvatski klobuk* neke Prekmurje, ampak vso Slovenijo. Boriti se bomo torej morali z nasiljem vladinov in demagoštvom (zapeljevanjem ljudstva) Radiča in Prepeluha. *Agitacija* od volilca do volilca, od hiše do hiše, od vasi do vasi bo treba, da sproti uničujemo vpliv nasprotnikov. Časopisje bomo morali podpreti, da bo v podvojenem, potrjenem številu šlo med ljudstvo in ga ohranilo zvesto našim načelom. Pri tem bo morala vzorno poslovati naša osrednja pisarna — tajništvo SLS v Mariboru — da bo pravočasno prestriglo vsak napad nasprotnikov na svobodno voljo slovenskih volilcev.

Za vse to treba mnogo denarnih sredstev. Prosimo vse naše somišljenike, da po svoji možnosti podprejo Slovensko ljudsko stranko z večjim ali manjšim odneskom za *volilni sklad*. Vse krajevne organizacije SLS pa pozivamo, da organizirajo nabiranje volilnega sklada v svojem okolišju. Doneske blagovolite vsi pošiljati na naslov: *Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.*

Vsaj 1 dinar bi moral vsak naš somišljenik dati za volilni sklad Slovenske ljudske stranke. — Upamo, da bo vsak *10 dinarjev* žrtvoval za boj zoper Pašič-Pribičević centralizem. Prispevke pošiljajte Tajništvu Slovenske ljudske stranke v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

Vse krajevne organizacije SLS pozivamo, da organizirajo nabiranje za volilni sklad in zbrane vsote pošiljajo na naslov: *Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.*

Onevne novice.

Dr. Žerjavov kandidat Pivko in njegov zagovor. — Dr. Pivko se je po dolgem času vzdramil in priobčil v »Jutru« nekak zagovor na očitke glede njegovega izdajstva pri Carzano. Zagovor je napisan za napredne kroge, tako pravi sam dr. Pivko, ker edino po Žerjavovo napredni krogi lahko zagovarjajo izdajstvo in nikdo drugi. V tem zagovoru pa dr. Pivko ni ovrget niti enega očitka, ampak bi se rad izmuznil iz cele afere s praznimi frazami, a se mu to ni in ne bo posrečilo v očeh poštene slovenske javnosti. Pošteni slovenski javnosti hočemo kot odgovor na dr. Pivkov zagovor v »Jutru« poklicati v spomin tale dejstva: Dr. Pivko je bil pod rajno Avstrijo nadporočnik, ki je prisegel, bil samostojen komandant, se je kot častnik celo tolikanj odlikoval, da je prejel eno najvišjih odlikovanj »red železne krone«, kojega je tudi sprejel. Naenkrat pa je pri Carzano pljunil na prisego, na odlikovanje in pobegnil k našim, tudi danes v Jugoslaviji najljutejšim sovražnikom — Italijanom. Kaj je delal v Italiji, to zna samo g. Pivko in nikdo drugi ne. Dejstvo pa je, da s svojim begom ni koristil zmagi jugoslovanske ideje niti za las ne. — Tudi v naši državi morajo danes oficirji ravno tako priseči kot v Avstriji. In vzamimo slučaj, da bi prišlo do vojne med nami in Italijani in bi bil Pivko pozvan v prve bojne vrste proti Lahom, s katerimi se je svojas tolikanj bratil in pri katerih je tako udobno živel ter užival njihovo gostoljubje. Mislimo, da ne! Pa bi danes srbski generali tudi ne verjeli njegovi prisegi, ampak se ravnali po starem pravcu: Kdor je prelomil enkrat prisego ter se zatekel k našemu staremu in najhujšemu sovražniku, takemu bo šel ta posel vdrugič še lažje. Izgovor za pobeg bo našel in jih priobčil po vojni dovolj, saj gospod Pivko ima tako bujno fantazijo, katero mu še danes drami grizeča in očitačjoča mu vest. Pivkovim izjavam o njegovem za Jugoslavijo plodo-

nosnem delovanju v Italiji verjamejo mogoče samo fantički, ki so za časa vojne še platno tržili, a odrasli in pošteni možje pa ne! Sploh pa je Pivko kot javen delavec danes mogoč samo še v vrstah dr. Žerjavovih naprednjakov, katerim je postajalo izdajstvo slovenskih koristi nekak šport in naslada. Nosilca JDS kandidatne liste pri teh volitvah sta pač dva — Kajna! Ako pa želi g. Ljudevit, da mu pokličemo v spomin njegove odnošaje do Jugoslovanskega odbora in to izpod peresa očividcev, ki še žive, pa mu bomo postregli tudi s to kašo. Kako sodi priprosta slovenska javnost o dr. Pivku in njegovem pobegu k Lahom, o tem se lahko gosp. Ljudevit prepriča sam, ako se bo drznil v tej dobi kam na shod med kmete. Kako se je godilo dr. Pivku pri Sv. Marku niže Ptuja, v njegovi rejstni fari, ko ni bil kandidat pri zadnjih volitvah, tega še menda dr. Ljudevit ni pozabil — — —

Štajerski samostojneži so se predali Žerjavu. Glavni izvršilni odbor Samostojne v Ljubljani je sklenil, da bo nosilec liste za samostojne na Štajerskem in Kranjskem g. Pucelj in samostojni se po sklepu zemljoradniške stranke ne bodo vezali z nikomur. Ti sklepi so najbolj v živo ugriznili dr. Vošnjaka in pa šentjurskega Drogenika. Dr. Vošnjak bi bil rad za vsako ceno nosilec liste na Štajerskem. Vošnjak in Drogenik sta začela brez vednosti in dovoljenja vodstva SKS mešetariti z dr. Žerjavom glede skupnega nastopa SKS s policajdemokracijo. Zadnjo soboto so sklicali samostojni štajerske zaupnike v mariborski Narodni dom. Pri tej priliki je prišlo do popolnega razdvoja v vrstah SKS na Štajerskem. Pucelji pristajajo so upravičeno očitali Drogeniku in Vošnjaku zaplotniško mešetarijo z dr. Žerjavom in ju radi izdajstva enostavno izključili iz stranke. Izključitev je Drogenika in Vošnjaka tako razljutila, da sta pozvala svoje pristaje iz Narodnega doma k Črnemu Orlu in se je tamkaj osnovala Samostojna kmetijska stranka za Štajersko s posebnim glavnim odborom. Ti Drogenik-Vojnjakovi samostojni kmetijci bodo šli pri teh volitvah najbrž z dr. Žerjavom, če pa bi se lotili samostojnega nastopa, potem se bosta pa grizla za čast nosilca liste dr. Vošnjak in Drogenik. Javna tajnost je, da bo tudi globoški Urek izključen iz stranke, radi mešetarij z Žerjavovci. Ureka bi zadela usoda izključitve že zadnjič v Mariboru, a ni bil navzoč. Tako izgleda tik pred volitvami Puceljevo vedno zeleno samostojno drevo in njegova ofenziva pod parolo »za staro pravdo«.

Predsednik mednarodnega delavnega sveta v Beogradu. V Beogradu se je mudil Albert Thomas, predsednik mednarodnega delavnega sveta. Prisostvoval je svečani seji delavske komore in je sprejemal na to razne pritožbe in prošnje od strani zastopnikov delavske zbornice. Thomas je prišel v Beograd radi nekaterih še nepriznanih konvencij o uredbi dela. Po določilu 405 versailleske pogodbe je bila tudi naša država obvezana, da v roku 18 mesecev predloži svojemu parlamentu vse konvencije delovnih uredb in odredb. Proti vladam, ki tega ne store, proglašajo haaško razsodišče gotove sankcije gospodarskega značaja. Te sankcije se odredijo na predlog in pritožbo kakega člana mednarodnega delavnega sveta. Thomas je prišel, da izposluje v Beogradu priznanje konvencij v izogib neprijetnih posledic od strani haaškega razsodišča. Pašič in zunanji minister dr. Ninčič sta sicer obljubila, da bodo še nepriznane konvencije takoj po volitvah predložene parlamentu, a to zagotovilo je samo pogojno, ker se ne ve, kako bo P. P. vlada izgledala po 8. februarju. Thomas je gotovo tudi zvedel v Beogradu, da je Davidovičeva vlada imela že vse pripravljeno za sprejem konvencij in da se je vse zopet zavleklo, ker je vlado zatekla kriza.

Zopet napad na narodnega poslanca. Povodoma konference neodvisnih radikalov v Bitolju, kateri je prisostvoval tudi demokratski poslanec Čičević, je prišlo do spopada med zborovalci in vladnimi pristaji. Poslanca Čičevića je neki policijski pisar napadel z revolverjem in bombo in zborovalci so imeli veliko truda, da so obvarovali svojega gosta in razorožili zbesnega policaja. Šef demokratske stranke Davidovič se je radi tega izgreda s protestom obrnil na notranjega ministra in na predsedstvo vlade.

Ustoličenje beograjskega nadškofa. V nedeljo je bil v Beogradu slovesno ustoličen novi nadškof Rafael Ro-

dič, dosednji banatski administrator. V čast novemu nadškofu se je vršil na dvoru banket, katerega so se udeležili člani vlade in cerkveni dostojanstveniki.

Težave finančnih stražnikov-Slovencev v Makedoniji. V Makedoniji živi precej Slovencev, uslužbenih pri finančni kontroli. V teh divjih krajih služba nikakor ni lahka in od vseh strani jim prete velike nevarnosti. Tako nam poročajo iz Djakovice o napadu na finančnega podpreglednika Hinka Vinčar, rodod iz Črešnjevca pri Slovenski Bistrici. Vinčar je šel skupno z nekaterimi tovariši na patrolo v vas Ckivljani. Ko so se pred prihodom v vas približali neki napolrazdrti kolibi, je zapazil Vinčar nekega tihotapca, ki je skočil z veliko culo ter se hotel skriti za kolibo. Vinčar je takoj skočil za beguncem, komaj pa se je približal kočuri, že plane nad njega sedem tamkaj skritih tihotapcev. Eden takoj udari Vinčarja s sekiro po glavi s tako močjo, da se je onesvestil; že je zavijtel napadalec v drugi sekiro in padel bi bil po Vinčarju smrtni udarec, da ni ta hip priskočil njegov tovariš Savo Jakšič ter ustrelil med tihotapce. Enega je ranil, drugi so pa pobegnili. Ranjenega podpreglednika so odnesli njegovi tovariši v vas, kjer je prišel k zavesti.

Krvava afeta ameriškega vicekonzula v Beogradu. V Beogradu vzbuja poleg dijaških demonstracij največjo pozornost afeta, v katero je zapleten ameriški vicekonzul Dayton. V njegovem stanovanju je bila ustreljena njegova zaročenka, lepa Litvinka Usunajtis iz Kovna, konzul sam pa je bil ranjen. Policiji je izpovedal, da je njegova zaročenka najprej streljala na njega, potem pa je usmrtila sebe. Cela zadeva je zelo zamotana, ker policija sumi, da je vicekonzul ubil svojo zaročenko. Vsi dosednji podatki preiskave kažejo, da je ta domneva prava. Policija je upala, da se bo zagonetka v kratkem času razvozljala, sedaj pa je podkonzul na posledicah rane umrl.

Izmišljen razbojniški napad. Pred dnevi so objavili časopisi vest o drznem roparskem napadu na sarajevski pošti. Uradniku Pejnoviču je bila ukradena večja svota denarja na hodniku poštnega poslopja. Prvotno je policija res verjela uradnikovim navedbam, kasneje pa je začela dvomiti in natančna preiskava je dognala, da je Pejnovič napad fingiral ter sam odnesel denar. Pejnovič je končno priznal poverbo; izkazalo se je, da ga je k zločinu prisilila mizerna plača s katero ne more izhajati on in njegova familija. Ima bolno ženo in troje majhnih otrok, plača pa znaša samo 1500 dinarjev.

Vihar na Jadranskem morju. Na Jadranu divjajo hudi viharji, ki so posebno siloviti v kvarnerskem zalivu. Mnogo ladij, katere je vihar zalotil na odprtem morju, se je z veliko težavo zateklo v pristanišča. Nedaleč od Reke, je vihar potopil ribiško ladjo, posadko je po hudem naporu rešil naš parnik.

Utva: Kraguljčki, zbirka mladinskih pesmi, ilustrirala Ksenija. V Ljubljani 1924. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 64. Cena originalno vezani knjigi D 18.—. Utva nam nudi za Miklavž in Božič eleganten šopek ljubkih, gladko zvenceh, deloma lirčnih, večinoma pripovednih, marsikje nedolžno-šegavih mladinskih pesmic.

Iz Maribora.

ZVONOVI POJO IN LJUDJE POJO

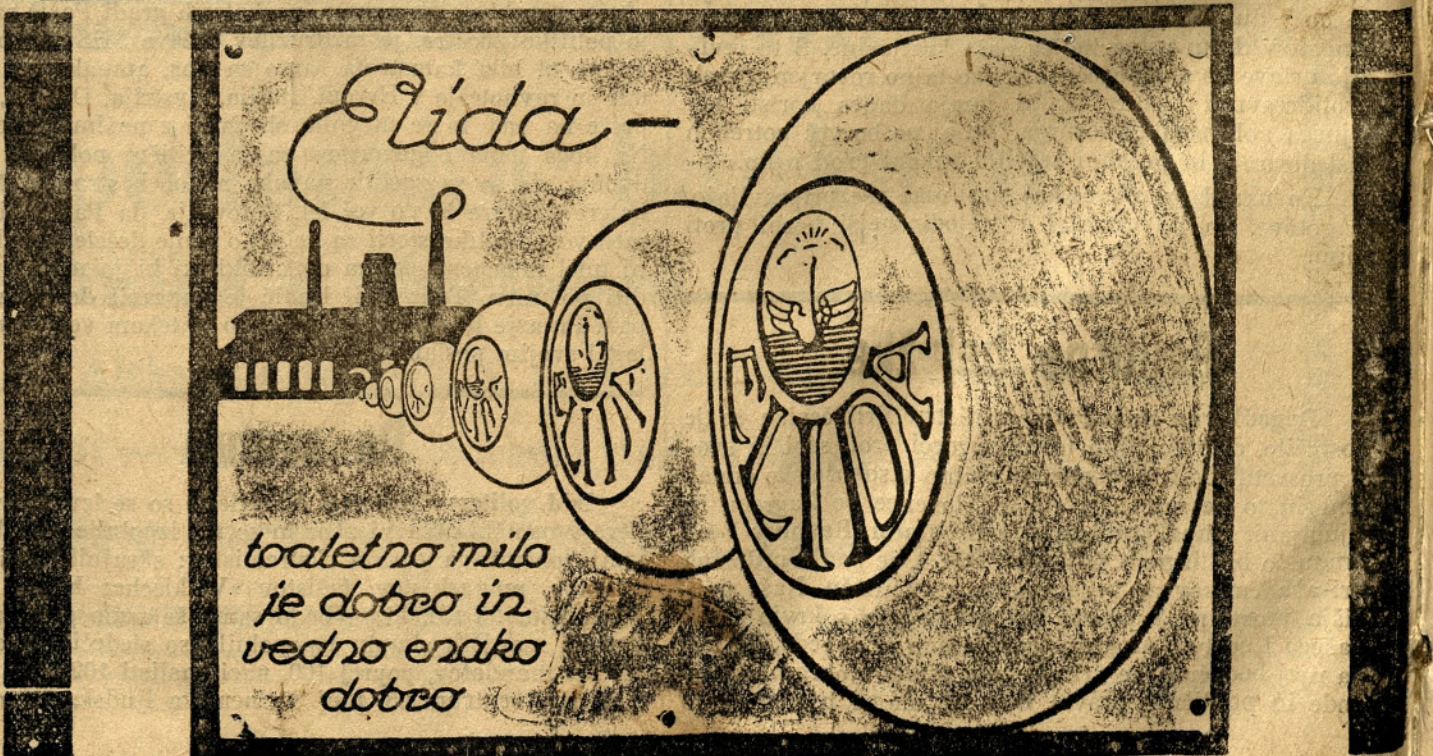
Vrnili so se vesel in krepki kakor v onih dneh . . . Prišli so potihoma in nismo vedeli, ali je pesem, ki je prišla iz dalje, njihova pesem. V nedeljo pa so zaukali in vse mesto je zaukalo ž njimi kakor na Veliko noč . . .

Pozdravljeni zvonovi! Da ste nam vendar že razklenili to mračno moro velikega tedna! Sedem dolgih, sedem težkih let smo čakali vaše pesmi, a ni je bilo in brez tolažbe v srcu smo hodili . . .

Toda sedaj ste jo priklicali v deželo, Veliko noč priklicali ste zopet v naše duše pesem starih dni: pozdravljeni tisočkrat! —

Tako je bilo:

Vračali so se iz fronte, od vsepovsod so prihajali domov zvonovi; le naših fantov ni hotelo biti. Pisali smo jim, pisali: naj že vendar utešijo naše hrepenenje: odzvali so se, a pozno, pozno. Prišli so pa, zato nazaj

trikrat močnejši od drugih in pesem njihova je vse lepša . . .

Na predvečer smo jim priredili slavnostno bakljado. — Malo so nam sicer ponagajala nebesa, da bi preizkusila naše veselje, pa smo dejali: ne boste nas! Prižgali smo si lampijone in smo zavriskali v večer. Na gorah so grmeli topiči, bele lučke in svečke so gorele v samostanskih oknih, stolpa sta molče pozdravljala kakor v globokem premišljevanju . . . Mi smo pa peli, in molili smo k Bogu za vedro sonce. — A sonce tudi drugo jutro ni prisvetilo, zakaj tisoč solnc je svetilo v našem srcu in smo lahko pogrešali nebeskega . . .

S tisočimi solnci v duši smo šli naproti našim zvonovom. Šli smo fantje na konjih; šli smo sinovi in hčere Marijine, možje in žene katoliških organizacij in naše zastave in bandere so plapolale kakor ob vstajenju . . .

Tedaj je nekdo prinesel glas in glas je šel od srca do srca; tih, a vesel kot sama božja milost: gredo, gredo! —

Res so prihajali in naše oči so bile polne njihovih lepote. Med zelenjem in cvetjem so žareli lepi in svetli in so pozdravljali nas stare znanke, ki smo jih čakali, čakali. Lepi in svetli so bili, da so bili še konjiči ponosni nanje. Konjiči so stopali ponosnih glav kakor da vozijo kralje . . .

In videli smo:

Konjičke z belo-modro perjanico: vozili so najmlajšega . . . Benjamina, ves je bil ovenčan, v naročju pa je nosil kraljevski grb: štirideset mučnikov.

Za njim so peljali Filomeno — varovanko velike mučenice; grb so ji bila mučila svetnice.

Anton je bil tretji. Gledal je veselo v dan in se nam smehljaj . . . Med prvimi je šel na bojno poljano in vendar se je vrnil veder bolj ko kedaj poprej.

In Francišek — četrti je žarel, kakor bi bil vedel, da slavi letošnje leto njegov zavetnik najlepši praznik.

Videli smo jih in smo jih gledali z začudenjem. Ko so pa peljali zadnjega mimo nas, smo strmeli: to je bil oni orjak, ki pravijo o njem, da je največji med vsemi brati v deželi . . .

Kaj bi ne bil največji, ko nosi ime največjega med nebesčani — sv. Jožefa, smo dejali . . . Najbolj zmago-slavno je nosil glavno in ko so postavili zvonove pred svetišče božje, se nam je zdel kot velikan . . .

Zapele so orglje . . . Premilostni so opravili sv. daritev in povzeli besedo v pozdrav našim katehumenom, — v cerkvi in pred cerkvijo pa smo se trli mi in čakali svetega krsta . . .

Pa je po trgu zaorila pesem: »Povsod Bogal!; za-dehtelo je po svetem kadilu in vedeli smo, da se je pričelo krščenje. — Tiho smo strmeli v zvonove: vsi so bili kakor živi novokrščenci, sklonjeni v gorečo molitev ko so jih sprejemali v sv. Cerkve premilostni škof . . .

In še smo stali in smo čakali eno uro, dve uri, dokler ni zadnji zvon zdrhtel stolpu v objem . . .

Takrat nam je zapelo srce v globoki hvalečnosti: zahvaljen Bog; dal si nam jih nazaj, naše svete zvonove; o ne vzemi nam jih več, nikdar več, naj nam vedno, vendno le o Tebi pojo, o Tebi, večna neustvarjena Lepota! —

Slovesna zaprisega novega mariborskega župana in podžupana. Danes, ob 6. uri zvečer bo v mariborski mestni posvetovalnici slovesna zaprisega novega mariborskega župana dr. Leskovarja in podžupana dr. Lipolda.

Bivši železniški minister g. Anton Sušnik v Mariboru. Zadnji petek so napolnili dvorano v Splavarski ulici krščansko misleči železničarji iz Maribora in okolice. Poročat je prišel na ta shod bivši železniški minister g. Sušnik. Uvodoma je podal poročilo o vzrokih padca Davidovičeve vlade, nadalje pa je ovrgel vse »Jutrove« očitke, ki se nanašajo na njegovo ministromstvo. Pojasnil je zadevo s tračnicami, z žitom in pa obširno obrazložil svoje delo za zboljšanje bednega položaja železničarjev. Da je gospod Sušnik govoril prepričevalno ter resnično, nam je najboljši dokaz, da mu niso niti z eno besedico oporekali na shodu navzoči orjunaši. Železničarji so Sušnikovim izvajanjem sledili s pritrjevanjem in bodo lahko sedaj vsakemu žerjavovcu ovrgli »Jutrove« peklenko hudobne laži o tračnicah, koruzi itd. Gospod poslanec Sušnik je lahko ponosen na kratko dobo svojega plodonosnega ministromstva in lahko daje odgovor za svoje pošteno in požrtvovalno delo vsak čas in pred vsako tudi takozvano napredno in brjunsko javnostjo.

Opustitev starega cerkvenega pokopališča v Mariboru. V mestu krožijo najrazličnejše in najneverjetnejše vesti o usodi starega cerkvenega pokopališča ob Ljudskem vrtu ter se pri tem omenja kot specijelno merodajno osebo g. mestni fizik. Da bo javnost obveščena o nadaljni usodi tega pokopališča, nam je poslal gospod fizik sledeče podatke: Cerkveno pokopališče v mestu je bilo dne 30. aprila 1914 vsled sklepa mestnega sveta zaprto s pripombo, da je pokopavanje dopustno v družinskih grobovih še za nadaljnjih 5 let, v družinskih grobnicah pa 10 let. V 40 letih, to je, do leta 1954 morajo biti vsi spomeniki, križi in ograje, ki se nahajajo na pokopališču, odstranjeni, vendar si je mestni svet pridržal pravico, odrediti opustitev tudi prej. Neoskrbovane grobove in grobnice se bo zasulo, če se osebe, ki so dolžne zanje skrbeti, ne odzovejo opominu. — Obstoječe pokopališče je predviden torej do 30. aprila 1954, vendar pa je važno to, da se pokopališče lahko tudi že čez 1 leto uporablja kot vrt itd. in od 30. aprila 1929 dalje tudi kot stavbišče. Obstoječe opuščenega pokopališča je v prvi vrsti odvisen od oskrbovanja grobov; če bo primerno vzdrževano, ga občina gotovo ne bo končno opustila pred določenim rokom. Mestni fizikat nima glede obstoja pokopališča nikakega vpliva, ker o vsem odloča mestni svet. Prebivalstvo pa bo k

obstoju več pripomoglo z vzdrževanjem grobišč, nego z neresničnimi govoricami.

Kat. slov. izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru naznanja vsem članom in prijateljem društva, da je začelo zopet z rednimi mesečnimi predavanji, ki se bodo vršila vsako drugo nedeljo v mesecu. Prvo predavanje se vrši v nedeljo, dne 14. decembra 1924 ob pol 4. uri popoldne (po večernicah) v društveni sobi. Predava č. g. msgr. dr. Medved. Ker bo predavanje zelo zanimivo, vabimo vse člane in prijatelje društva, da se ga številno udeležijo. Odbor.

Stolno prosvetno društvo ima v petek ob pol 8. uri zopet redno predavanje. Posebno prav je, da se zahvalimo družabnemu klubu, ki vodi svoje člane k našim predavanjem. Želimo, da nam ostanete zvesti poslušalci. Bog živi!

Prihodnja seja odbora Zdravniškega društva se vrši v petek, to je 12. t. m. ob 6. uri zvečer v kolodvorski restavraciji.

Obrotniki mariborskega mesta, ki želijo prevzeti tekoča dela pri mestni občini za leto 1925 se vabijo, da predložijo s 5 dinarskim kolekom opremljene prošnje ob navedbi enotnih cen do 13. decembra 1924, 12. ure v vložišču mestnega magistrata. Ponudbe je oddati v zaprti koverti z napisom »Ponudbe za tekoča dela 1925«. Enotne cene je vpisati v izkaz za tekoča dela, katerega je priložiti k prošnji. V prošnji se mora izrecno navesti, da je ponudnik pri mestnem stavbenem uradu ležeče pogoje že pregledal in iste popolnoma priznal. Mestni občinski svet si pridružuje prosto izvolitev ponudnikov, ne da bi bil vezan na nižjo ponudbo ali na oddajo dela po določenem turnusu.

Narodno gledališče. Sreda, 10. decembra: Peterčkov poslednje sanje. Ab B. Četrtek, 11. decembra: Trubadur. Ab C. Petek, 12. decembra: Zora, dan, noč. Gosťovanje članov narodnega gledališča v Ljubljani gosp. Kralja in g. Šaričeve.

Državna borza dela v Mariboru. Od 30. novembra do 6. decembra t. l. je bilo pri tej borzi dela 100 prostih mest prijavljenih, 177 oseb je iskalo dela v 73 slučajih je borza posredovala uspešno in 8 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 6. decembra pa je bilo 6812 prostih mest prijavljenih, 9670 oseb je odpotovalo, v 3206 slučajih je posredovala borza uspešno in 1374 oseb je odpotovalo.

Trgovski ples. Trgovski gremij v Mariboru je sklenil, prirediti dne 24. januarja 1925 v Götzovi dvorani trgovski ples v prid trgovski nadaljevalni šol. Predsedstvo gremija prosi vse one dame in gospode, ki bi bili pripravljeni na prireditvi sodelovati, da se nemudoma prijavijo gremiju, da se more sklicati sestanek in organizirati predpriprave, ker je čas le kratko odmerjen. Gremij upa, da se bode čislano članstvo z veseljem posvetilo pripravljalnemu delu, saj gre samo za dobrobit našega trgovskega naraščaja.

KOLIKO BODO STALI NASI ČASOPISI L. 1925?

Naši časopisi ohranijo za prihodnje leto popolnoma stare cene. Dasiravno so se pomočniške plače tekom leta 1924 zvišale, se vendar cene našim listom po novem letu ne bodo nič zvišale.

»Slovenski Gospodar« bo stal v letu 1925 v Jugoslaviji:

celoletno 32 dinarjev,
polletno 16 dinarjev,
četrletno 8 dinarjev.

Zumaj naše države pa stane »Slovenski Gospodar« še enkrat toliko, kot doma.

»Straža« bo stala leta 1925 v Jugoslaviji:

Celoletno 80 dinarjev,
Polletno 40 dinarjev,
Četrletno 20 dinarjev,
Mesečno 7 dinarjev.

Izven naše države stane »Straža« še enkrat toliko, kakor doma.

**Dr. Oetker-je v
prahza Pudding**

dobi se povsod ali pa v tovarni
Jos. Reich v Mariboru.

LISTER.

— — —

Slovenske gorice.

Opis. — M. Ljubša.
(Dalje.)

12. Leta 1908. je na Dunaju izšla knjiga »Heimatskunde des Herzogtums Steiermark. Nje pisatelj, profesor Franc Lex, pravi na strani 5: Kozjak začenja ob Radlovem sedlu in je obkoljen na jugu od Drave, na severu od Sakove in Pesnice ter konča pri Ptujju. Na severu so mu predložene Slovenske gorice, ki ležijo med Sulmo in Muro na severu, med Pesnico in Dravo na jugu in pošiljajo svoje izrastke (prtilike) na Orgsko.

13. Dr. A. Tangl je izdal v 111. letnem poročilu ptujske gimnazije leta 1910. spis: Das Pettauer Feld und seine Umrahmung. Med drugim piše, da se Slovenske gorice neposredno vežejo s Kozjakom, napolnjujejo prostor med reškim parom Muro in Dravo . . . Južni obronek Kozjaka preide severno od Maribora v gričevje Slovenskih gor. To označenje zapopada vse nizke vrhe, ki vzhodnje od Sakove med Muro in Dravo

potekajo notri na Orgsko. Drava od Maribora doli spremlja južni rob gričevja, dokler se to ne zgubi pri Ptujju v predec.

14. Dr. Norbert Krebs, Länderkunde der österreichischen Alpen (Stuttgart 1913) govori opetovano o Slovenskih goricah. Prišteva jih vzhodnoštajerskim gričem, ki se priklepajo noriškimi alpam kot robovje ob njihovem vzhodu. K tem gričjem pa ne pripada več Kozjak. Slovenske gorice so mu med Muro in Dravo (380) do združenja teh dveh rek. Ali kje se konča Kozjak, kje se začnejo Slovenske gorice, sam ni gotov; po priloženih zemljevidih se začnejo (str. 19) ob Mariboru, to se pravi ob veliki cesti, ki gre iz Maribora skozi Lajtersberg proti Gradcu; str. 344 pa (tab. XIX, isto tudi tab. II. str. 8-9.) že ob Kamnici in Vinarskem grabnu. Tudi str. 387 so Ptujске gorice med naše Slovenske gorice všete, in 288, so pri Mariboru najozje in najlažje prekorati. Kot vinske okraje pa našteva: Slovenske gorice, Radgono, Ormož-Ljutomerske gorice, Ptujске in Mariborske gorice. Sicer pa str. 385 omenja, da pri Radgoni en člen Slovenskih gor. Muro doseže; to so Radgonske gorice.

15. Koledar Slovenske Kmečke zveze za leto 1914 ima na strani 93 nasl. »Trsne vrste za Slov. Štajer«. Najprej navede Slovenjgoriški vinarski predel, v katerega spada večji del hribovja, ki se razteza med Muro in Dravo od Arveža, Lipnice do Ljutomera-Ormoža. Meje temu so severozapadno Sakova in Sulma od Arveža do Lipnice, severno Mura od Ernovža pa blizu do Radgone, severovzhodno Ščavnica do zapadne meje Ljutomerskega in ormoškega okraja. Južnozapadna meja vleče se od Arveža čez Lučane do izvira Pesnice ob tej do Gerline do meje ormoškega okraja. A prišteva se tudi sem Spodnja in Gornja Voličina južno od Pesnice.

Drugi, radgonski vinarski okraj se razprostira med Muro in Ščavnico od Plitviškega do Murskega vrha in Zasadov, a prištevata se k njemu tudi Negova in Ivanjski vrh, ki sta obadva čez Ščavnico v prejšnjem predelu.

Ormoško-Ljutomerski predel leži med Slovenskimi goricami in ogrsko mejo med Dravo od Možganje do Središča in med Ščavnico od Bučkove do ogrske meje. Dalje še so ptujski vinarski okraj in mariborski vinarski okraj, oba med Pesnico in Dravo, razdeljena po črti od Hraslovca čez Jablanec do Sv. Martina ob Dravi. Mariborski predel meji od Janzeve gore ob Dravi čez Kozjak do Pesnice pri izlivu Radolice.

Vidi se tukaj lahko, da so predeli bolje razdeljeni po vinskih pridelkih, kakor pa po drugih vidikih.

16. Najnovejši vodnik po Štajerski: Gawalowsky, Steiermark. Hand- und Reisebuch. Graz 1914, piše, da Slovenske gorice obsegajo obrežje Pesnice (ki teče v Dravo) in Ščavnice, ki se steka v Muro. Meje so tedaj jako površno označene.

17. Maier-Hyden, Kleine Heimatkunde von Steiermark. 9. natis, Leoben 1917 navaja samo kratko, da se južno od Mure vzdigajo Slovenske gorice, pa po naštevanju vin ne loči od njih Ljutomerskih gor. (str. 31). Drava pa teče od Maribora do Ptujja tik ob vzhodu Kozjaka (str. 33).

18. Dr. V. Šarabon omeni v svoji geografiji Avstro-Ogrske (Ljubljana, 1916.) da vidimo med Muro in Dravo Slovenske gorice (60), ki so južni rob graškega kotla (57), čez katere pridemo v Maribor (75).

19. Najnovejši spis o Slovenskih goricah je sestavek: Johann Sölch, Die Windischen Büchel, v »Mitteilungen der Geograph. Gesellschaft in Wien, zv. 62 1919, št. 5, str. 220—226. On pravi: Ne lahko se dajo Slovenske gorice povsod omejiti od svoje sosedščine in ne enakodaleč jih računijo razna naziranja. Najboljše še je njihova meja označena na jugu, kjer Drava večkrat obznožje dosega in se izgubi v nižavo Ptujskega polja. Na severu se sili Mura do njih, ko se je že na vzhod in potem proti jugovzhodu obrnila. Dovolj gotova je tudi meja tam, kjer se Slovenske gorice na v zapadu se dvigajoče glavno (temeljno) gorovje naslanjajo, na Kozjak in na Remšnik. Proti vzhodu pa se počasi znižujejo in se končno izgubijo v ravna brda med Muro in Dravo v Medžimurju.

Najlažja je določba njihove meje ob severozapadu: gomiliški potok in Krnski hrib. Pa pri tem ne smemo pozabiti, da tudi ta brazda v pokrajino ni močnejše razrezana, kakor marsikatera druga. Pokrajina in življenske razmere so na obeh straneh precej enake, nemško ljudstvo se ne loči ostro od slovenskega, ampak oboje je zvezano v marsikaterih prehodih. — Torej je ta meja precej poljubno potegnjena!

Da Sölch računa kozjaški razrastek od Sv. Urbana nad Mariborom dalje k Slovenskim goricam, je razvidno iz njegove razdelitve istih v tri glavne panoge po pešniški in ščavniški dolini. Južna se prikloni na zapadni konec Kozjaka in se razprostira v dolžini 30 km proti Ptujju = južna panoga. Glavna panoga severno od Pesnice od Krnskega hriba do Medžimurja meji na Ščavnico in je skoraj 70 km dolga. Najkrajša je severna panoga med Muro in Ščavnico, samo 25 km dolga. Na krajino južno od Cmureka do Sv. Lenarta se je navidezno prvotno ime omejilo. V opombi (str. 223) navaja pisatelj potem naziranja starejših pisateljev: Še Kindermann (Repertorium der steierm. Geschichte, Geographie, Topographie etc. 1798) razločuje v mariborskem okrožju Plavč, Slovenske gorice in Ljutomerske gorice. (Dalje prihodnjič).

Divan in 6 foteljev, dobro ohranjenih 900 D, otomana 450 D, 12 omar, postelje, mize, stolice, železna postelja, umivalnik z ogledalom in ploščo 900 D, pisalne mize 300 D, predsobna omara, zastorji, karnise in dr. se prodajo. Rotovski trg 8, 1. nadstropje levo.

Poljubno množino drv za kurjavo, v hišo postavljenih, na željo razrezanih, kakor tudi rezanega in stavb. lesa dobavlja najceneje Strachill in Felber, Pristaniška ulica 8, oz. Pristan 13, telefon št. 51. 746 2—1

Bela otroška postelj se po ceni proda. Krekova ulica 18, pritličje.

Najboljša in najcenejša darila za Božič in Novo leto

se dobijo samo v galanterijski trgovini

Josip Mlinarič, Maribor, Glavni trg št. 17.

Pri nakupu od Din. 100.— dalje 5 odstot. popusta.

Tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov

Perhavec & Valjak

MARIBOR

Meljska cesta 3.

MARIBOR

priporoča predvsem svojo veliko zalogo najizbornejšega Vermouth-vina, od najslovitejših zdravnikov kot splošno in najučinkovitejše sredstvo proti različnim bolestim ter zlasti rekonvalescentom in slabotnim priporočenega. Poleg tega se dobijo in so vsak čas na razpolago najrazličnejši likerji, rum, konjak in slivovka, vse najboljše kvalitete.

Zahtevajte cenike!

676 11—1

SALAMA

prvovrstna
novo blago
povsem zrelo

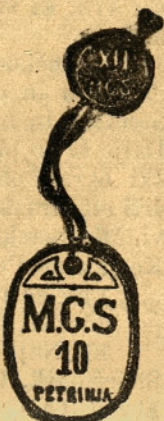
se dobi povsod.

Prva hrvatska tvornica salame,
preka enega mesa in masti

M. Gavrilović-a sin. d. d.
Petrinja.

Generalno zastopstvo za
Slovenijo:

R. BUNC in drug
Ljubljana—Celje—Maribor.

Nedkaj Vydrovka - danes Žika!

Najbolj zdrava in okusna kava za deco, bolnike in rekonvalescente, pa tudi za vse, ki hočejo varovati svoje zdravje! — Priznana od zdravnikov. 692

Strojno mizarstvo

HOCHNEGER & WIHER

Koroška c. 53 MARIBOR Koroška c. 53

se priporoča za izdelovanje pohištva in stavb kakor vseh v to stroko spadajočih mizar-skih izdelkov. — Pohištvo za sobe in pi-sarne trajno v zalogi.

Edini izdelovatelj stiskalnic 'Patent Rudl'.
Postrežba točna! Cene zmerni!

Velika izbira božičnih daril po znižanih cenah.

Igrače, parfumerije, ročne tor-bice, listnice, denarnice, mani-kure, dežniki, palice, galanterija, volneni jum. erji, trikotaža, pe-rilo, nogavice i. t. d. i. t. d.

Gaspari & Faninger

Maribor, Aleksandrova cesta 23.

Kdor v „Straži“ oglašuje,
uspeha gotovo se raduje!

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slo-venska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ul št. 1—1. 107

Predivo kupuje po najvišjih ce-nah ali zamenja za gotove vrvi tvrdka Ivan N. Adamič, Maribor, Vetrinjska ul. 20. 613

CUNJE

krojaške, suknjene in platne-ne odpadke, staro železje, kovano in vilito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbeiter,

Maribor, Dravska ulica 15.

Zamenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s ko-vinskimi odpadki in vilitine.

Najcenejše in najuspešnejše

oglašujete

samo potom

Oglasnega zavoda

F. Voršič-a
naslednik,

Maribor, Slomškov trg 16.

Pojasnila brezplačno!

Za zimo so najboljši

! Cenik brezplačno!

KARO-ČEVLJI MARIBOR, 19
Koroška c. 19

Denar naložite

najboljše

pri

najvarnejše

Spodnještaterski ljudski posojilnici r. z. n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Zadružna gospodarska banka d. d., podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.